

Розділ 6. Шестицифрові числа

Сьогодні

Урок

Ознайомлення з десятиковою системою числення та римською нумерацією. Розв'язування рівнянь, задач на 4-е пропорційне та обернених задач

Мета: ознайомити учнів з десятиковою системою числення та римською нумерацією; вдосконалювати вміння розв'язувати задачі на 4-е пропорційне та обернених задач; розвивати мислення, математичну пильність; виховувати інтерес до предмета; формувати математичну компетентність.

**Добрий день, дорогі друзі!
Добрий день!
На вас чекає гарний день.
Бачу, всі веселі і здорові
До уроку всі готові!**

$$56 : 8$$

7

$$72:8$$

9

$100:10$

10

П'ятнадцяте листопада
Класна робота

1 2 3 4

1 2 3 4

1 2 3 4

1 2 3 4

1 2 3 4

1	5	30	35	
10	50	300	350	
100	500	3000	3500	
1000	5000	30 000	35 000	

У скільки разів збільшується
число, коли до нього дописати
один нуль; два нулі; три нулі?

відкинути в його записі один нуль;
два нулі; три нулі?

9 000

900 - у 10 разів

90 - у 100 разів

9- у 1000 разів

340 505 6006 502 620 345 500 4025

Підкресли третє число.

Який вищий розряд у цьому числі? Сотні тисяч

Одиниць яких розрядів у ньому немає?

*десятків тисяч
та розряду одиниць*

502 620

*Скільки всього в числі одиниць
першого класу; 620
другого класу? 502*

502 620

Скільки в числі сотень – 5026

десятків – 50262 тисяч – 502

Назви десятковий склад цього числа –

5 сот. тис. 2 тис. 6 сот. 2 дес.

Обведи одиницю другого розряду другого класу.

Перелічуючи будь-які предмети, називають числа: один, два, три, чотири, п'ять шість сім і т. д. Це *натуральні числа*. Якщо записати їх так, що за кожним натуральним числом буде йти число, на одиницю більше від попереднього, то дістанемо *натуральний ряд чисел*. У ньому найменше число – одиниця, а найбільшого не існує.

Спочатку кожному натуральному числу давали окрему назву. Але поступово почали застосовувати спеціальні способи для називання і позначення чисел.

Хоч би яким великим було число, його можна записати за допомогою тільки десяти числових знаків – цифр: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,0. Записуючи й читаючи числа використовують групування по 10: десять одиниць – десяток; десять десятків – сотня; десять сотень – тисяча; десять тисяч – десяток тисяч і т. д.

Такий спосіб лічби групами по 10 характерний для *десяткової системи числення*, або *десяткової нумерації*.

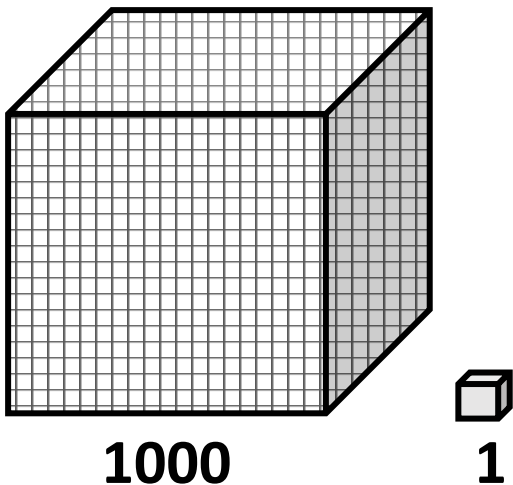
Десяткове групування чисел зумовило появу поняття про розряд, розрядні числа, розрядні одиниці.

Щоб прочитати багатоцифрове число, його запис розбивають на групи, по три цифри в кожній. Три перші цифри справа утворюють клас одиниць, три наступні – клас тисяч.

Так само утворюють класи для чисел, які більше за мільйон. Читаючи числа, називають число одиниць кожного класу, сам клас.

На письмі значення цифр залежить від її місця в записі числа. Якщо цифру переставити на одне місце вліво, її значення збільшиться в 10 разів, а якщо на одне місце вправо, її значення зменшиться в 10 разів.

**Можна сказати що нумерація ґрунтується ще на принципі додавання, оскільки число є не що інше, як запис суми його розрядних доданків.
Наприклад: $34\ 415 = 30\ 000 + 4000 + 40 + 10 + 5$**

1	5	10	50	100	500	1000
I	V	X	L	C	D	M

Для запису чисел римськими цифрами застосовують правила:

1) Якщо цифри в записі повторюються,
числа додають

II – 2

III -3

XX-20

ССС-300

2) Якщо менша за значенням цифра стоїть за більшою, числа додають.

$$\text{VII} = 5 + 1 + 1 = 7$$

$$\text{XII} = 10 + 1 + 1 = 12$$

$$\text{LX} = 50 + 10 = 60$$

3) Якщо менша за значенням цифра стоїть перед більшою, то від більшого числа віднімають менше.

$$\text{IV} = 5 - 1 = 4$$

$$\text{XL} = 50 - 10 = 40$$

$$\text{XC} = 100 - 10 = 90$$

VIII

8

XXXV

35

CM

900

CD

400

VVC

90

LD

450

CXX

120

LX

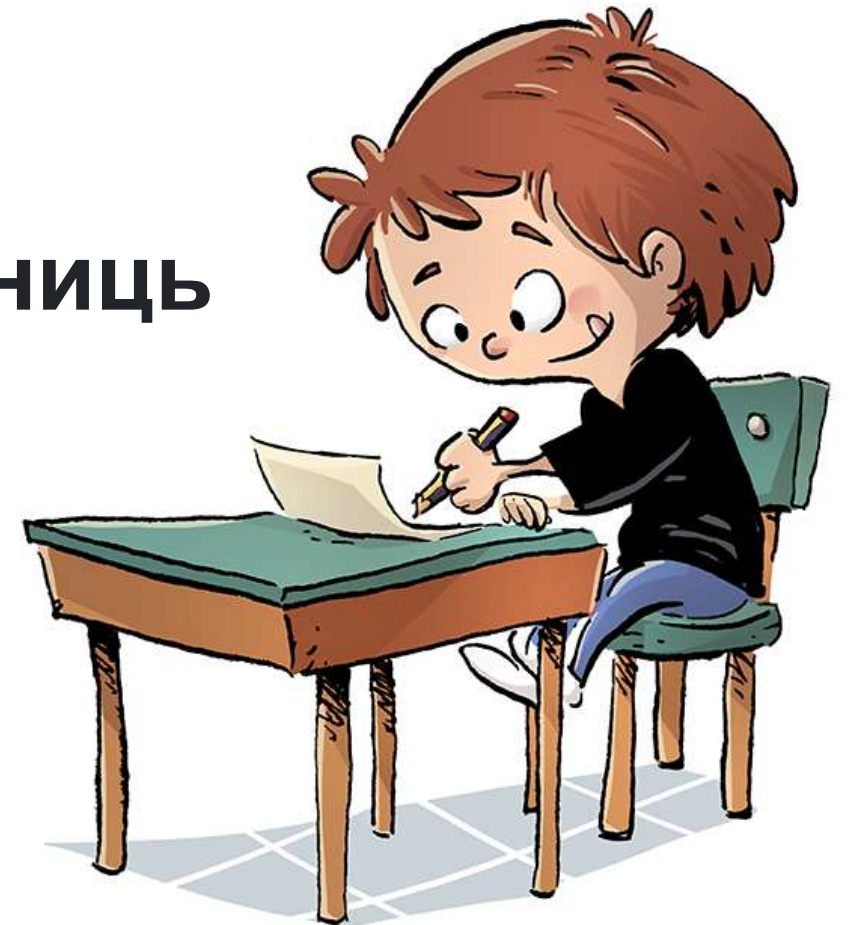
60

CCLVI

256

723 574

Скільки в цьому числі одиниць
у класі тисяч; **723**
у класі одиниць? **574**

У саду зібрали 428 кг слив. Усі сливи розклали порівну у 20 великих і 12 малих ящиків. У великий ящик клали по 16 кг слив. Скільки кілограмів слив клали в малий ящик?

- 1) *Скільки кг в великих ящиках?*
- 2) *Скільки кг в малих ящиках?*
- 3) *Скільки кг в одному малому ящику?*

Відповідь: в малих ящиках по кг.

Маса чотирьох мішків картоплі становить 168 кг. До їдальні завезли 8 таких мішків картоплі. Яку масу картоплі завезли до їдальні?

4 м. — 168 кг
8 м. — ?

1) $168 : 4 = 42$ (кг) в одному мішку;

2) $42 \cdot 8 = 336$ (кг);

1) $8 : 4 = 2$ (р.) більше;

2) $168 \cdot 2 = 336$ (кг)

Відповідь: завезли 336 кг картоплі.

$$x - 4 = 24 \text{ ✗}$$

$$x \cdot 4 = 24 \text{ ✗}$$

$$x : 4 = 24 \text{ ✓}$$

$$x : 7 = 14 \text{ ✓}$$

$$x - 340 = 260 \text{ ✗}$$

$$850 - x \cdot 60 = 430 \text{ ✗}$$

$$(730 - 190) : x = 6 \text{ ✗}$$

На сторінці підручника 88
опрацювати № 501, 502

Не забувайте, будь ласка, надсилати виконані завдання для перевірки вчителів на освітню платформу для дистанційного навчання HUMAN. Робіть це систематично.